

آئین نامه اجرائی قانون اجرای طرح طبقه بندی مشاغل در کارگاهها
مصوب ۵۳/۷/۷ شورای عالی کار (روزنامه رسمی شماره ۸۶۷۳
مورخ ۱۳۵۳/۷/۲۲).

ماده ۱- کارفرمایان کلیه کارگاههای بخش خصوصی و
دیولتی مکلفند طرح طبقه بندی مشاغل کارگاههای خود را در مهلت
مأنی که شورای عالی کار تعیین مینماید تهیه و بمورد اجرا گذارند.
تبصره ۱- مهلت های تعیین شده از طرف شورای عالی کار مبتنی
بر نوع صنعت حرفه و تعداد کارگران هر کارگاه میباشد.

تبصره ۲- اتحادیه یا سندیکای کارفرمایی و کارگری يك
صنعت - يك حرفه و حتی يك فعالیت خدماتی میتوانند با توافق
یکدیگر اصول مشترکی برای طبقه بندی مشاغل در سطح حرفه -
صنعت یا فعالیت خدماتی تهیه نمایند.

اگر این اصول مورد تأیید وزارت کار و امور اجتماعی قرار
گیرد در سطح کارگاههای آن صنعت - حرفه یا فعالیت خدماتی
بمرحله اجرا گذاشته میشود.

تبصره ۳- مهلت مقرر در مصوب مورخ ۱۳۴۹/۳/۷ شورای عالی
کار مبنی بر تهیه و اجرای طرح طبقه بندی مشاغل در کارگاههای

بخش خصوصی و دولتی که بیش از یکصد نفر کارگر دارند، کماکان بقوت خود باقی است.

ماده ۲- طبقه‌بندی مشاغل که هدف نهائی آن ایجاد يك نظام صحیح مزدی است شامل شرح وظیفه - ارزیابی مشاغل - دستورالعمل اجرایی و جدول مزد بشرح زیر میباشد:

الف- شرح شغل شامل عوامل زیر میباشد:

- ۱- عنوان شغل: معرف نوع کار، مشخصات و اهمیت نسبی آن.
- ۲- تعریف شغل: شرح مختصری درباره خصوصیات اصلی کار و مسئولیت نسبی شغل.
- ۳- شرایط احراز شغل: شامل حداقل شرایط تحصیلی - تجربی و سایر شرایط لازم که برای تصدی شغل موردنظر ضروری تشخیص داده میشود.

ب- ارزیابی مشاغل: براساس ضوابطی از قبیل سطح مهارت، مسئولیت، شرایط محیط کار میباشد که ارزش و اهمیت يك شغل نسبت بسایر مشاغل را از طریق تجزیه و تحلیل (کمی و کیفی) عناصر متشکله شغل تعیین مینماید که منجر به تعیین طبقات شغلی میگردد.

ج- دستورالعمل اجرایی طرح، عبارت از مقرراتی است که بموجب آن وضع استخدامی شاغل با توجه بشرايط زیر تعیین میگردد:

- ۱- چگونگی تطبیق وضع شاغلین با طرح طبقه‌بندی.
- ۲- نحوه احتساب پایه‌ها و شرایط ارتقاء شاغل و تعیین طبقه و پایه جدید.

۳- تعیین شرایط جانشینی عوامل شرایط احراز شغل.

۴- شرایط و مدت کارآموزی.

۵- شرایط پرداخت دستمزدهای بالاتر از مزد طبقه و پایه استحقاقی با توجه به ضرورت‌های ناشی در بازار کار و مقتضیات کارگاه.

۶- پیش‌بینی مواردی که منجر به تجدید نظر و یا تغییر کلی

طرح طبقه‌بندی مشاغل می‌شود.
ب- جدول مزد: جدولی است که در آن تعداد طبقات یا گروه‌ها و تعداد پایه‌ها و مزد مربوط به هر یک از طبقات یا گروه‌ها و پایه‌های مربوط تعیین شده است.
تبصره- کارفرمایان مکلفند در اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل کارگاه خود برای هر یک از شاغلین شرح وظیفه‌ای حاوی وظایف محوله بر اساس شغل مورد تصدی تهیه نمایند.
ماده ۳- کارفرمایان مشمول موظفند طرح طبقه‌بندی مشاغل کارگاه‌های خود را با اطلاع نماینده کارگران تهیه و جهت بررسی و اظهار نظر بوزارت کار و امور اجتماعی ارسال نمایند.
تبصره- منظور از نماینده کارگران در این آئیننامه عبارت است از نماینده سندیکای حائز اکثریت کارگران کارگاه و در صورت نبودن سندیکای حائز اکثریت، نماینده کارگران در شورای کارگاه و در غیر این دو صورت حداقل یک نفر از کارگران کارگاه که لااقل پنجاه و یک درصد از کارگران کارگاه کتباً وی را برای این مورد انتخاب نموده باشند.
ماده ۴- وزارت کار و امور اجتماعی طرح‌های واصله را حداکثر ظرف یک ماه در استان مرکزی و دو ماه در سایر نقاط کشور از تاریخ وصول از نظر کلی بررسی و نظر خود را اعلام مینماید.
ماده ۵- کارفرمایان مشمول مکلفند با توجه به نظرات وزارت کار و امور اجتماعی در مهلتی که برای اصلاح و اجرا تعیین میشود طرح را اصلاح و پس از تأیید نماینده کارگران بموقع اجرا گذارند و نتیجه اجرا را همراه با لیست تطبیق وضع شاغلین با طرح طبقه‌بندی مشاغل بوزارت کار و امور اجتماعی ارسال نمایند. در صورتیکه کارفرمایان در مهلت تعیین شده نسبت به اصلاح و اجرای طرح اقدام نمایند و یا طرح تهیه شده یا اصلاح شده مورد تأیید نماینده کارگران قرار نگیرد موضوع در کمیته‌ای منتخب از طرف شورای عالی کار مورد رسیدگی قرار میگیرد، نظر کمیته مزبور قطعی و لازم‌الاجرا

میباشد.
تبصره - کارگاههایی که نوع کار آنان ایجاب مینماید کارگران در فصل یا زمان خاص و محدودی به کار اشتغال داشته باشند در صورتیکه در این دوره فعالیت تعداد کارگران آنها بحد نصاب برسد شورای عالی کار باستناد گزارش وزارت کار و امور اجتماعی در مورد شمول آنها تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۶ - در صورت بروز اختلاف در مورد نحوه اجرای طرح و همچنین مطالبات کارگران از نظر مابهالتفاوت احتمالی ناشی از اجرای طرح، موضوع در کمیته‌ای مرکب از نماینده وزارت کار و امور اجتماعی - نماینده کارگران و نماینده کارفرما و تهیه کننده طرح (بعنوان مشاور کارفرما) مورد رسیدگی قرار میگیرد. در مورد نحوه اجرای طرح نظر کمیته فوق با اکثریت آراء قطعی است و در صورت عدم توافق نسبت به پرداخت مابهالتفاوت احتمالی ناشی از اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل پرونده امر بانضمام نظرات اعضای کمیته به هیئت حل اختلاف ارجاع میگردد:

تبصره - کارفرمایان مجاز نیستند کارگری را از طبقه مربوط به طبقه پایین تنزل دهند و بهر صورت حقوق مکاتبه کارگران از هر لحاظ محفوظ است و نیز چنانچه در اجرای طبقه‌بندی مشاغل دستمزد کارگری از دستمزد تعیین شده در طبقه‌بندی بیشتر باشد کارفرما مکلف است دستمزد او را به‌مأخذ آخرین دستمزد دریافتی بپردازد.

ماده ۷ - وزارت کار و امور اجتماعی بطور مستمر بر کار دفاتر مشاور فنی تأیید شده از طرف شورای عالی کار نظارت نموده و در صورتیکه تشخیص دهد بهر عنوان دفاتر مزبور صلاحیت خود را از دست داده‌اند با تأیید شورای عالی کار پروانه کار آنانرا لغو خواهد نمود.

ماده ۸ - وزارت کار و امور اجتماعی تهیه طرح طبقه‌بندی مشاغل کارگاههایی را که کارفرمایان آنها در اولین مهلت تعیین شده از طرف شورای عالی کار اقدامی نکرده‌اند با شرایط زیر به دفاتر

مشاور فنی واگذار مینماید:

۱- مشخصات کارگاه را از نظر تعداد کارگر - منطقه جغرافیائی و نوع فعالیت - تهیه و جهت دریافت پیشنهادات در مورد مدت لازم برای انجام کار و همچنین استعلام هزینه مربوط بدفاتر مشاور فنی صلاحیت‌داری که وزارت کار و امور اجتماعی تشخیص دهد ارسال می‌دارد.

۲- وزارت کار و امور اجتماعی پیشنهادات واصله را بررسی و مؤسسه مشاور فنی را که مناسب‌ترین پیشنهاد را داده باشد انتخاب و با ذکر مدت انجام کار و میزان هزینه مربوط به تهیه و اجرای طرح بکارفرما معرفی مینماید.

۹- کارفرمایان موظفند حداکثر یک ماه پس از معرفی دفتر مشاور فنی براساس مدت و هزینه تعیین شده با مؤسسه معرفی شده قرارداد مربوط به تهیه و اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل کارگاههای خود را منعقد نمایند و در صورت خودداری کارفرمایان به عقد قرارداد با مؤسسه معرفی شده طبق تبصره ۴ ماده واحده عمل خواهند شد.

۱۰- کارفرمایان موضوع ماده ۸ این آئیننامه مکلفند آمار و اطلاعات لازم برای تهیه و اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل کارگاه خود را در اختیار دفتر مشاور فنی که وزارت کار و امور اجتماعی معرفی نموده است قرار دهند.

۱۱- وزارت کار و امور اجتماعی کلاسهای آموزشی بمنظور آشنائی کارگران و کارفرمایان با اصول طبقه‌بندی مشاغل دایر خواهد نمود. آئیننامه فوق مشتمل بر ۱۱ ماده و ۷ تبصره در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۳/۷/۷ بتصویب شورای عالی کار رسید.